Европейски парламент
2019-2024

Комисия по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи

2023/0418(COD)

5.3.2024

***I
ПРОЕКТ НА ДОКЛАД

относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1806 по отношение на притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел (на сръбски: Координациона управа)
(COM(2023)0733 – C9-0412/2023 – 2023/0418(COD))

Комисия по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи

Докладчик: Матяж Немец

Легенда на използваните знаци

*	Процедура на консултация
***	Процедура на одобрение
***I	Обикновена законодателна процедура (първо четене)
***II	Обикновена законодателна процедура (второ четене)
***III	Обикновена законодателна процедура (трето четене)

(Посочената процедура се базира на правното основание, предложено в проекта на акт.)

Изменения към проект на акт

Изменения в две колони, внесени от Парламента

Заличаванията се обозначават с ***получер курсив*** в лявата колона. Заместванията се обозначават с ***получер курсив*** в двете колони. Новият текст се обозначава с ***получер курсив*** в дясната колона.

В първия и втория ред на антетката на всяко изменение се посочва съответната част от текста в разглеждания проект на акт. Ако изменението се отнася до съществуващ акт, който проектът на акт има за цел да измени, антетката съдържа и трети и четвърти ред, където се посочват съответно съществуващият акт и съответната разпоредба от него.

Изменения, внесени от Парламента под формата на консолидиран текст

Новите части от текста се посочват с ***получер курсив***. Заличените части от текста се посочват със символа ▌ или се зачеркват. Заместванията се обозначават, като се посочва с ***получер курсив*** новият текст и се заличава или зачерква заместваният текст.
По изключение не се отбелязват измененията с чисто техническо естество, които се нанасят от службите с оглед изготвянето на окончателния текст.

СЪДЪРЖАНИЕ

Страница

ПРОЕКТ НА ЗАКОНОДАТЕЛНА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ .5

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....6

ПРОЕКТ НА ЗАКОНОДАТЕЛНА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1806 по отношение на притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел (на сръбски: Координациона управа)
(COM(2023)0733 – C9-0412/2023 – 2023/0418(COD))

(Обикновена законодателна процедура: първо четене)

Европейският парламент,

– като взе предвид предложението на Комисията до Европейския парламент и до Съвета (COM(2023)0733),

– като взе предвид член 294, параграф 2 и член 77, параграф 2, буква а) от Договора за функционирането на Европейския съюз, съгласно които Комисията е внесла предложението в Парламента (C9-0412/2023),

– като взе предвид член 294, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз,

– като взе предвид член 59 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи (A9-0000/2024),

1. приема своята позиция на първо четене, която съвпада с предложението на Комисията;

2. приканва Комисията да се отнесе до него отново, в случай че замени своето предложение с друг текст или внесе или възнамерява да внесе съществени промени в това предложение;

3. възлага на своя председател да предаде позицията на Парламента съответно на Съвета, на Комисията и на националните парламенти.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

а. Обща информация

На 16 ноември 2023 г. Комисията представи предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1806 по отношение на притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел (на сръбски: Координациона управа)

Според Комисията това изменение на Регламент (ЕС) 2018/1806 би позволило да се освободят притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел, от изискването за притежаване на виза при преминаване на външните граници на държавите членки при престой от не повече от 90 дни в рамките на всеки 180-дневен период.

През 2009 г. Косово беше включено в част 2 от приложение I към Регламент (ЕО) № 539/2001, което означава, че от притежателите на паспорти, издадени от Косово, се изисква да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки. Комисията започна диалог с Косово за либерализиране на визовия режим на 19 януари 2012 г. На 14 юни 2012 г. тя представи на Косово пътна карта, в която се посочват цялото законодателство и всички други мерки, които Косово трябва да приеме и приложи, за да постигне напредък в посока към либерализиране на визовия режим. Този диалог приключи успешно и на 4 май 2016 г. Комисията представи предложение[1] за прехвърляне на Косово в приложение II към Регламент (ЕО) № 539/2001.

Това предложение беше окончателно одобрено и прието на 19 април 2023 г. С Регламент (ЕС) 2023/850[2] беше изменен Регламент (ЕС) 2018/1806[3] (който междувременно замени Регламент (ЕО) № 539/2001), като Косово беше прехвърлено от част 2 от приложение I в част 4 от приложение II към посочения регламент. Както и при всички предишни успешно приключили диалози за либерализиране на визовия режим, беше решено, че освобождаването от изискването за виза следва да се прилага само за притежателите на биометрични паспорти. Освен това беше взето решение, че освобождаването не следва да се прилага преди датата, на която започне да функционира Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS), създадена с Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета[4], или преди 1 януари 2024 г., в

---

1 COM/2016/0277 final.

2 Регламент (ЕС) 2023/850 на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1806 за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (Косово (Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/1999 на Съвета за сигурност на Организацията на обединените нации и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.)) (ОВ L 110, 25.4.2023 г., стр. 1—4).

3 Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 303, 28.11.2018 г., стр. 39).

4 Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета от 12 септември 2018 г. за създаване на Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за

зависимост от това коя дата настъпи по-рано. След приемането на Регламент (ЕС) 2023/850 притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел, биха останали единствените граждани в региона на Западните Балкани, от които се изисква да притежават виза, когато пътуват до ЕС за краткосрочен престой.

В своето предложение Комисията счете, че с влизането в сила на освобождаването от изискването за виза за притежателите на косовски паспорти причините за изключването на притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел, от това освобождаване от изискване за виза вече не съществуват и че всички граждани от региона на Западните Балкани следва да се ползват от безвизово пътуване до Шенгенското пространство.

б. Сръбски координационен отдел

Сръбският координационен отдел беше създаден по време на диалога за либерализиране на визовия режим със Сърбия. Целта беше да се заменят седемте регионални полицейски служби, разпръснати из територията на Сърбия, които дотогава отговаряха за издаването на паспорти на косовските сърби. Издаваните от сръбския координационен отдел паспорти са биометрични и откакто е създаден отделът се използват от притежателите си като документи за пътуване за целите на пътуването до ЕС.

От започването на първите диалози за либерализиране на визовия режим през 2008 г. Комисията представи обща цел да се предостави безвизов достъп до Шенгенското пространство за целия регион на Западните Балкани. Изискванията за притежаване на виза за гражданите на Черна гора, Северна Македония и Сърбия бяха премахнати през 2009 г., за тези на Албания и Босна и Херцеговина — през 2010 г., а на Косово — през 2023 г. В този контекст, като се премахне изключването от освобождаването от изискването за виза по отношение на притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел, би се гарантирало, че за целия регион на Западните Балкани се прилага един и същ визов режим.

в. Позиция на докладчика

Визовата политика на Европейския съюз, включително неговият режим на либерализиране на визовия режим, несъмнено е един от най-влиятелните инструменти на външната политика на Европа. Въпреки това, поради сложността на световната геополитика, но и често пъти вътрешните разделения на Европейския съюз, е необходимо да се направят определени компромиси и да се вземат решения, които често създават проблеми в бъдеще. Такъв е случаят със Западните Балкани, където нещата никога не са прости и са рядко лесни.

Що се отнася до предложението на Комисията, докладчикът е на мнение, че този сложен въпрос изисква разглеждане на всички факти и аспекти, но също така заслужава подход, при който политиката следва да бъде оставена настрана за даден момент.
Трябва да се признае, че Европейският съюз до голяма степен е бил катализатор на този проблем, и поради това докладчикът счита, че сега ЕС също трябва да го разреши.

изменение на регламенти (ЕС) № 1077/2011, (ЕС) № 515/2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/1624 и (ЕС) 2017/2226 (ОВ L 236, 19.9.2018 г., стр. 1—71).

Може би не е било разумно да се наложи на Сърбия, в рамките на диалога за либерализиране на визовия режим през 2008 г., разграничение по отношение на издаването на паспорти на сърби, живеещи в Косово, като се има предвид, че такова решение може винаги да бъде временно по своя характер. В същото време в това временно решение не се въвеждат достатъчно предпазни мерки, които да предвиждат неговото евентуално прекратяване.

Освен това липсата на напредък в нормализирането на отношенията между Сърбия и Косово, както и фактът, че Сърбия и Косово все още не признават взаимно документи, също не допринесоха по никакъв полезен начин, за да се избегне превръщането на този въпрос в проблем.

Докладчикът е наясно, че понастоящем сръбските жители на Косово, които притежават паспорти, издадени от сръбския координационен отдел, остават последната категория лица в Западните Балкани, за които се изисква виза за ЕС, не по тяхна вина. Докладчикът счита, че това представлява дискриминация, и по принцип изразява най-категорично мнение, че всяка дискриминация следва да бъде забранена и незабавно отстранена, ако тя възникне. Същият принцип следва да се прилага и за това предложение.

Докато не бъде разрешен окончателният статут на Косово или не бъде постигнат значителен напредък в нормализирането на отношенията между Косово и Сърбия, докладчикът счита, че настоящото предложение не следва да опитва, нито може да разреши спора между Сърбия и Косово, нито следва да се очаква, че би го направило. Докладчикът счита, че за да се постигне най-добрият резултат, политиката следва да бъде оставена настрана и този въпрос следва да бъде разгледан като технически.

Поради това, като разбира сложността на въпросите и след като е разгледал всички различни аспекти, докладчикът приветства предложението на Комисията и подкрепя бързото му приемане в Парламента без изменения още през настоящия парламентарен мандат.